

PROGRAMA No. 0482

ROMANOS

Cap. 11:34 - 12:5

Ajinata kunanqa yachakullasunpunikay romanos qhelqapi 11 t'aqapi. Pasaj yachakuyninchejpi. munasqa kawsaqe repararqanchej Diosqa imatapis ruwayta atin, imaraykuchus payqa Dios. Payqa mana noqanchej runakuna jinachu, Diospa qhelqan niwanchej Isaias qhelqaypi, 55:8,9. ***“Tata Diosqa nin: Noqaj yuyasqasneyqa mana qankunaj yuyasqasniykichej jinachu, manataj ñanniykichejpis noqaj ñanniy jinachu. 9.Imaynachus cieloqa kay pachamanta aswan patapi kashan, ajinallataj ñanneyqa ñanniykichejmanta aswan patapi kashan, jinallataj qankunaj yuyasqasniykichejmanta noqaj yuyasqasneyqa aswan patapi kashanku”*** kayqa, mana entiendey atina jina kay nisqasqa Diospa jatun yachayninmanta chanta jatun rejsiyninmantawan. Yachaypuni aswan jatun kashan kay iskaymanta nisqaqa. Ajinaqa watejmanta kutirispas Romanos qhelqaypi 11 t'aqapi. chhijllaykunata.34,35.ñawirina

Pitaj Diospa yuyasqanta rejserqa? Chayrí, pitaj Diosta yuyaycharqa?a 35.Chayrí, pitaj imatapis Diosman ñawpajta jaywarqa, chaymanta pagota jap'inampaj?b 36.Tukuy ima paypata, paynejta, paypajtaj kanku. Chayrayku pay yupaychasqa kachun wiñaypa wiñaynintimpaj. Ajina kachun. Romanos 11:34,35.

Kaypi kinsa watuykuna kashan. kay watuykunaqa yuyaychakunapaj jinalla kamps, chayman kutichiykunataj mana atinapaj jinapuni, chayrayku mana kutichiy kanchu.

Ñawpaj kajpi, “mana pipis entiendeyta atinchu Diospa yuyaynintaqa” chayta nispa kutichisunman ñawpaj kaj watuymanqa. Apóstol pabloqa imaynachus kajtapuni rejsiyta munarqa Diostaqa, chayraykutaj niwanchej Filipenses qhelqaypi 3:10, kayta, “***Munallanitaj Cristota allinta rejsiyta, chay kawsarichej atiyntaj noqapi rikukunanta. Ñak'ariynimpipis paywan ujchasqa kayta munani, wañuynimpi payman kikin chakuspa”***

Iskay kajpitaj, “pitaj Diospa yuyaychajnin jina karqari? Ni pipis yuyaychayta atinchu Diostaqa. Señor jesucristoqa mana yuyaychayta mañakojchu kay jallp'api kashaspaqa. Diosqa mana jayk'aj mañakunchu nitaj jap'eqanchu ruwasqasnimpaj yuyaychasqantaqa. Wakin iglesiaspi kuraj kamachejkunaqa yuyanku Diosman allin yuyaychaykunata

qoshasqankuta. Munasqa kawsaqe, Diosqa mana yuyaychanachu suyashan payqa? tukuy imata yachan.

Juampa qhelqasqampi 6:5, Señor jesucristoqa watorqa kamachisninta, maypitaj paykuna askha mikhunata rantiyta atinkuman phispa waranqa runaspaj jina?? nispa chaytaqa watorqanku paykuna yuyaychakunankupaj mana yuyaychayta mañakuspachu. Señorqa yacharqaña imatachus ruwananta, manaraj chayta watushaspa. Apostolesnin chay watuyman kutichisqankutataj mana pay ruwarqachu. Kamachisninga munarqanku chay ashkha runasqa wasinkuman kutipunankuta, Jesustajri mikhuchiyta munarqa chay ashkha runasman.

Kinsa ajpitaj, pitaj Diosman imallatapis qorqa, penqaypi manu jina rikhurinampaj? Munasqa kawsaqe, Diosqa mana manusninta paganachu, imaraykuchus payqa mana pimampis manuchu. Sichus qan imallatapis qowaj Diosman chayqa,? pay manu jina kanman. Chayraykumin askha Diosta qhatikojkunaqa wajchas kanku. Pisisituta Diosman qonku, Diostaj mana pimampis manuchu. Sichus mayqen imallatapis Diosman qon chayqa, pay kutichipumpuni astawan askhata,

chanta kay 36 chhijllay tukukuynin 11 t'aqamanta kayta nin.

Tukuy ima paypata, paynejta, paypajtaj kanku. Chayrayku pay yupaychasqa kachun wiñaypa wiñaynintimpaj. Ajina kachun. Romanos 11:36.

Kay chhijllaykunaqa pataman oqharijman rijch'awanchej “*tukuy ima paypajta paynejta paypajtaj kanku chayrayku pay yupaychasqa kachun wiñaypa wiñaynintimpaj*” mayqencha kay chhijllayta suticharqa, “manchay jatun tukuy sonqowan. nitaj ni jayk'aj kay kikinqa karqachu, nillataj kay kikin qhelqaypipis kanchu”

Kay nisqa, “*paypajta*” niyta munan, Dios kajtin pay qallariy kashan tukuy ima kajmanta chanta nitaj imapis faltancho.

Kay nisqa, “*paynejta*” niyta munan, Diosqa tukuy atiyniyoj uj llanka'j runa jina ni imamantapis pisichiwanchejchu. Qan yuyarinkicha Juampa qhelqampi Señor Jesucristoj nisqanta 5:17, pay nerqa: ***tatyjqa kunankama llank'an noqapis llank'allanitaj nispa***”.

Kay nisqas, “...*paypaj*” niyta munan, Diosqa wajyanqa tukuyta payman kutirinankupaj. Jatunchayqa paypaj kashan wiñaypaj wiñaynintinkama. Diosmanta mañakunchej qhespichinawanchejta payta jatunchana kashajtin noqanchej jatunchakusqanchejmanta? Kayta yuyananchejpuni tiyan jatunchayqa tukuy atiynejoj Diospata, tukuy ima paypata kasqanrayku.

Ajinata yachakuyninchejta tukuchinchej kay 11 t’aqapi romanos qhelqaypi, kunantaj yaykusun 12 t’aqaman. Kaypeqa uj jatun rak’iy kashallantaj. Ñawpaj kaj rak’iypiqa parlawarqanchej cheqan yachachiyanta chaytaj karqa qallariymanta 8 t’aqakama. Iskay kaj rak’iytaj karqa 9-11 t’aqakama, chaypitaj parlawarqanchej mana chaypaj jina kashajtinchej wajiarijsqa kasqanchejmanta. Kaytaj kashan rak’iykunaj tukukuynin 12-16 t’aqakama, kaypitaj parlawanchej imatachus ruwanamanta. Kunantaj chayanchej tukuy chay yachakusqasninchejmanta ruwayta qallarinpaj chheqaman. Kaypi evengelioqa sumaj juk’utasta churasqa jina kashan, ajinatapuni qhawayta munani evangelioj puriyinta.

Ñapis Qhawarqanchejña Diospa qhasilla k’acha yanapaynin urapi kaspata tukuy ima jaywarisqa kasqanchejmanta, kunantaj qhawasunchej Diospa qhasilla k’acha yanapaynin urapi kaspata ima kamachiykunastachus junt’ananchej kashan chayta. Imaynachus kawsayninchejqata kawsasqanchejpi sut’i kanan kashan. creesqanchejrayku santo runa kasqanchejqata, sapa p’unchay kawsasqanchejpi cheqan kasqanchejqata pisimanta pisi yapakuna tiyan.

Kay p’unchaykunapi ashkha Diosta qhatikojkuna ninku, t’aqasqa Diosta qhatikunapaj kasqankuta, kamachiykunata junt’aspa. Chaywampis allin kanman chayta junt’ajta rikusunman.

Munasqa kawsaqe kayjina runasqa walej kanman kuento p’epi kaytapis saquepunanku. imaraykuchus Diospa wawanqa manaña ima wist’u kamachiykunatapis qhatinanchu, astawanqa jap’ikuna, imastachus Espiritu santo qon Diosta qhatikojman sumaj yuyayta, rikuchin ñanta jina yachanampaj maytachus purinampaj

Kunantaj uj ajtun orqomanta jina uraykusun, chaykunataj kashan 8,9, 10,11, chhijllaykuna romanos qhelqapi. Ajinaqa saquesunchej uj jatun orqota jina kay 11 t’aqapi 36,37, chhijllaykunata uj panpaman jina chayanchej; munasqa kawsaqe uj pampa jinapuni kashan. chay pampapi jinataj tukuy noqanchej kawsashanchej,

Kunanqa chayanchej munakuymanta parlayman, ñawpaj rak'iyqa parlan creeymanta, ujnin kajtaj parlan suyakuymanta, kaytaj parlawanchej munakuymanta. 12,13, t'aqaspiqa reparasun imaynatachus Diosta qhatikojkuna payta yupaychanankuta. Ñawpaj iskay chhijllaykunape kay 12 t'aqamanta, parlawanchej imaynatachus kawsaskunankuta Dioswan paypaj wawasnin jina. Chanta, imaynatachus kawsanata Espiritu Santoj atiy qosqasninwan, imaynatachus waj Diosta qhatikojkunawan kawsakunata, imaynata mana creejkunawan kawsakunata, suyunchejmanta gobiernowampis chanta tukuy runa masiswan ima. noqanchejqqa kay pachapi kashanchej chaywanpis manaña kaypachamantachu kanchej.. Kunanqa reparana imaynatachus Diospa wawan jina Diosninchejwan kawsakuymanta chaypajtaj ñawirisunchej kay ñawpaj chhijllaykunata 12 t'aqamanta romanos qhelqaypi.

Ajinaqa hermanos, Diospa khuyakuyninrayku mañakuykichej cuerpoykichejta Diosman jaywanaykichejta kawsashaj jaywanata jina Diospaj t'aqasqata, Diosta kusichejta ima. Chaymá kashan cheqan songowan Diosta yupaychayniykichejqqa. Romanos 12:1.

Kaypi allinta unancharisunchej ñawpaj nisqasta “*ajinaqa*” kay nisqaqa uj yuyaymanta parlawanchej, ichapis Diosqa tukuyninta ujllapi unancharinanchejta munan. Pay nin, “*mañakuykichej nispa*” paypaj qhasilla k'acha yanapaynin urapi kawsakuyninchejpi, manataj kamachiykuna urapichu. nitaj sinai orqopi t'ujyajta uyarishanchejchu. Nintaj “*mañakuykichej nispa*” moisesqa kamacherqa ruwanankuta, Pablota kallpachan. Ajinamin apóstol pabloj ruwayninqa. Kunanqa, apóstol pabloqa kamachiyta aterqachu? Pay nerqa filemonman kamachiyta aterqa ruwanankupaj, chaywampis mana chayta ruwarqachu.

Imaynatacha nin jina, “*cuerpoykichejta*” tukuy kayninchejmanta parlashan, cuerponchejqqa uj herraqanta jina chaynejta imayna kasqanchejtapis rejsichikunchej. Yuyayninchej, tukuy kayninchejta Espiritu Santoqa atin kamachiyta cuerponchejta. Mayqencha kay chhijllaykunata uchaykorqa chaykunatata juch'uylla kashajtin jatunyacherqa. apostol pabloj ñawpaj kaj corintios qhelqapi 6:20, ñawirinchej. “***Diosqa preciowan rantikusorqachej. Chayrayku Diosta jatunchaychej cuerpoykichejwan.***” Chanta filipenses qhelqaypi nillantaj, 1:20, “***Tukuy sonqo suyakuni ni imapi p'enqaypi rikhurinayta. Astawanqa tukuy sonqopuni suyakushani kunampis mayk'ajllapis Cristoj may jatun kaynin cuerpoypi rikuchisqa kananta, kawsasaj chaypis, wañusaj***

chaypis” yachananchejpuni tiyan cuerponchejqqa Espiritu santos tiyakunan wasi kasqanta. apóstol pablo nin iskay kaj corintios qhelqasqampi, 4:10. **“Cuerpoykupi apaykachayku tukuynejta Jesuspa wañuyninta, noqaykoj cuerpollaykupitaj Jesuspa kawsaynin rikuchisqa kanampaj.”** Kayqa uj yupaychay jina mayjina sumaj q’apay tata Diospa ñawpaqenpi. Chaymanta Apóstol pabloqa nillampuni kay chhijllaypi 2.

Ama kay pacha runaspa yuyasqankuman jina kawsayman yachakuychejchu; astawampis sonqoykichejpi, yuyayniykichejpi ima mosojyachisqa kaychej. Ajinapi yachankichej imaynachus Diospa munaynin kasqanta k’acha, Diosta kusichej, junt’asqataj. Romanos 12:2.

Dr, Kenneth unay watasña mody yachakuy wasipi kashaspa, qhelqasqa kayjinata.: “ama mana kasqaykitaqa rikuchikuychu mana ukhuykimanta llojsimojtaqa, chaytaj mana imaynachus kanki chaychu kashan, llullalla chayqa, chayjinta wakin runakunaqa kawsakunchej kay p’unchaykunapeqa. Walej chay llulla kasqaykita saquespa imaynachus kasqaykita rikuchikuy chaytaj sut’i kachun imaynachus kasqayki, yuyayniyki musojyachisqa kasqaykirayku; chaytaj yanapawasunchej reparayta mayqenqus Diospa k’acha may sumaj munaynin kasqanta, ajinaqa chayta reparaspa mayqenqus allin kasqanta ninki.

Kunanqa, reparanchej mana entiendena jina kasqanta, chaywampis chaymanta pabloqa kay chhijllaykunapi parlashan. Apóstol pabloqa allin yuyaywan kallpachan Diosta qhatikojkunata. Chayrayku iglesiapi kaj kawsaqesninwampis, imaynachus kasqallanchejta rejsichikunan. ashkha runas iglesiapi ujchakuspaqa iskayta kinsata semanapi ujchakunku, chaypitaj mana maychus kasqankutachu rejsichikunku. Paykunaqa may santos kasqankuta yuyakunku. Chanta domingo ch’isin ujchakuyninkupitaj, wakinqa yuyasunman qoris jina k’ancharisqankuta. Mana kay pachamantachu kajman rejch’akunku. Chaywampis, sichus qan uyariyta munawaj imaymana parlaykunata chanta millay khuchi cuentostapis chayqa qanqa ujchakuyta atinki chay runasllawantaj, imaraykuchus iglesiamanta jawapeqa ujinataj kawsayninku

Munasqa kawsaqe, kayta niyta munayki Diospa wawanqa manaña jina kanachu tiyan. imaynachus kasqallanchejta rikuchikunanchej. Wakenqa mana maychus kasqankuta rikuchikunku, chaytaj puraj uya kay kashan. kay kikin puraj uya kayllawantaj llank’anku novelasta ruwajkuna. Kamachejnikuj nisqallanta parlanku ruwankupis,

paykunaqa ruwallanku imatapis ,chaytaj puraj uya kay, mana maychus kasqallanta rikuchikun. Watas pasasqanman jina yachanchej, wakin runasqa ancha walejpuni nispa wasampi laq'arinku kuisqa kayniykutataj rikuchinku, chanta paykunallataj millay enemigos kanku runa masinkuta pantachinankupaj, chaymantataj allinta qhawarikunanchej kashan.

Shakispeare kay pachamanta parlaspas kayta nerqa, esenario jina kasqanta nin, chaymantataj parlamunku askha runasman, sapa runataj imatachus ninanta parlamun. Chaywampis Diosta qhatikojmanta parlaspasqa mana payqa jinachu, imaraykuchus Espiritu Santo ruwan paypi imaynachus ruwananta, kawsaynintaj wajina yuyaynin musojyachisqa kasqanrayku., iskay kaj corintios qhelqasqampi 3:18 kayta niwanchej. ***“Chayrayku tukuyninchej qhawashanchej uya qhatarasqa uj espejopi jina, Diospa jatun kaynimpa k'anchayninta. Jinataj paypa rijch'ayninman Señorpa Espiritun tukuchishawanchej, astawan astawan Diospa jatun kaynin noqanchejpi rikuchikunampaj”*** chanta tito qhelqaypi nillawanchejtaj, 3:5, ***“payqa salvawarqanchej. Chaytaj mana noqanchej ima allinta ruwasqanchejraykuchu karqa, astawanqa khuyakuyninraykulla. Payqa mayllawarqanchej Espiritu Santonejta, ujtawan nacespa mosoj kawsayniyoj kananchejpaj”***

Espiritu santoman saqenanchej kawsayninchejpi allin imasta ruwananpaj, Diosta qhatikojqa yachanqa Diospa munaynin kasqanta, reparanqataj chayqa may allin kasqanta. maypachachus qampis noqapis manaña imaynachus kasqanchejta kawsayta munanchejchu chayqa, saqena Espiritu santoman. pay kawsayninchejpi munayninta ruwananpaj, chaymantataj wajina kasunchej maychus kasqanchejmanta nisqaqa, Diosta qhatikoj runapajqa munayninman jina tukuy imapis ruwakun. ñawpajtaqa sumaj kasqanta reparan, qhepampitaj may sumaj, tukukuypitaj may sumaj cheqan kasqanta nin, Diospa munayninwan Payta qhatikojpaj munayninwantaj uj rijch'ajlla kanku. Noqanchejqqa mana chaymanta aswan allinyachiyta atinchejchu. chayrayku apóstol pabloqa kayta nerqa Filipenses qhelqaypi, 4:13. ***“Imallapipis tarikuspa, atipayta atisajpuni, kallpachawajniy Cristopi kasqayrayku.”*** chay niyta munan, tukuy chay munaynin kasqanta.

Kay p'unchaykunapiqa manaña rikuchikunanchejchu kashan puraj uya kayninchejta, maychus kasqallanchejta rejsichikunanchej tiyan imaraykuchus Espiritu Santoña noqanchejpi kawsan paytaj allinta imastapis ruwan.

Mayqencha nerqa, “noqaqa mana munanichu kawsayta mana yachaspa mayqen chus allin kasqanta ruwanaypaj, chayri mask’aspa jatun imata ruwanaypaj chayri rejsinaypaj mana yachasqayta. wawa jinacha qhawasqa kayman yanapanaraj mayman rinaypajpis” ;may sumajpuni Diosman tukuy kayninchejta jaywapuyqa! Apóstol pablotaj mañawanchej chayta ruwananchejta. Chaytaj kusikuyman ñan kashan. chaymin ñanqa sonqo junt’asqa kawsakunapaj. Munasqa kawsaqe, sichus qampaj kawsayniyki mana allin chayqa??. Ilojsimuy chaymanta, Diospa wawan jina kawsakuy Espiritu santøj yanapayninwan, chaypitaj manaña qanchu kawsanki pay kawsanqa qampi.

Uj kuti uj runa kayjinata willakorqa, pay manaña risqachu ujchakoj kanku chay wasiman, qotuchakuyman. Pay nerqa imaraykuchus manaña ujchakusqankuta, warminwan paywanqa sayk’usqankuña mana maychus kasqankuta rejsichikuspa tukuy ima puraj uya kayllapuni kasqanrayku. kay runaqa uj p’unchay cuentata qokusqa, ujchakoj kanku chaymanta uj runata rikusqa ch’ichi negociopi, paytaj yuyarqa chay runaqa may santo kasqanta, nerqataj mana entiendeyta aterqanichu chay runaj ruwasqanta payqa mana jina kanampajchu karqa nispa. Munasqa kawsaqe, saminchay urapichus kawsakuyta munanki chayqa, maychus kasqallaykita rikuchikunayki tiyan. kunantaj Espiritu Santøj atiy qosqasninta qhawarisunchej. chaypajtaj ñawirina kay chhijllayta 3.

Dios k’acha kaynimpí kay ruwanata qowasqanrayku, sapa ujnykichejman niykichej: Ama qankuna kikiykichejmanta aswan sumaj kasqaykichejta yuyakuychejchu; manachayqa sapa uj pay kikinmanta maychus kasqallanta yuyakuchun, Dios sapa ujman creeyta qosqanman jina. Romanos, 12:3.

Yuyanchej apóstol pablo kayta qhelqashaspaqa asirikorqa, imaraykuchus ashkha Diosta qhatikojkuna astawan munarej kanku, maychus kasqankumanta nisqaqa aswan munarinku. Yachayku kay llank’asqaykupi iglesiamanta ashkha runas munanku kuraj kamachej kayta. Sichus uj runa allin pastor kayta munan, chanta munantaj sik’imiras jina ashkha runas llank’anankuta chayqa.? Llank’ajkunataqa rak’irana kashan tukuy llank’aykunaman, ajinamanta rikuyta atenqa tukuy runas llank’ajta mana jayk’aj llank’ajpis tukuy sonqo llank’anqa. Imarayku? Imaraykushus paykuna kikinku atej kasqankuta nenqanku.

Chayrayku pablo kayta nin, “***Dios k’acha kaynimpi kay ruwanata qowasqanrayku***” pay nishan, kayta nishani Señor Jesus apostolta ruwawasqanmanta. Kunantaj apóstol jina parlashani, payqa mana mañashawanchejchu imatachus ruwananchejta kaycheqapeqa, astawanqa nishawachej Diospa wawan jinaqa mana sajra imatapis munananchejta.

Diosta qhtikojpajqa uj peligro jina kampuni imatachus ruwayta yachan chaypi iglesiapi Kawsaqesninchejwan uj yuyaylla kanachej kashan. mana aswan yachayniyoj yuyakunanchejchu tiyan paykunamanta. Yuyarinanchejpuni kashan mana tukuy imatachu ruwayta atisqanchejta, Dios imatachus ruwananchejta munan chayta. Chayta ruwana Dios maypichus kananchejta munan chaypi kaspaqa sonqo junt’asqa kasunchej. ñawirillasumpuni kay chhijllayta 4.

Cuerponchejpeqa ashkha imasnin tiyan, manataj tukuyninkuchu uj rejllata ruwanku, Ajinallataj noqanchejpis ashkha kaspapis, Cristopi uj cuerpolla kanchej, sapa ujtaj ujkuna ujkunawan cuerpoj imasnin jina kanchej. Romanos 12:4,5.

Kaypi ñawpaj kutita apóstol pabloqa parlarin iglesiamanta, nintaj Cristoj cuerpon kasqanta. kaymanta t’ukuriytaj allimpuni kashan. maypachachus ñawpaj corintios qhelqayman 12-14, chayasun chaypi aswan kaymata parlarisunchej. ichapis aswan allinta sut’inchasunchej wajkunaj yuyasqankumanta jinaqa. Chaymantataj aswan parlashan apóstol pabloy qhelqaynimpi Efesiospi, colosensespi, chanta corintios qhelqaypapis; chaypitaj nin iglesiaqa Cristoj cuerpon kasqanta.

ajinaqa,iglesia cristoj cuerpon chayqa cuerpo jina puririnan tiyan. chaytaj reparachiwanchej tukuy imasniyoj kasqanta cuerpompi. Sapa uj chay cuerpomanta, qampis noqapis, mana kikin atiyta qosqachu kanchej. Qampajta uj atiy kan chaywantaj noqa mana imatapis ruwayta atinichu. cuerpoqa tukuy imayoj. Chanta manataj yuyanchejchu apóstol pabloqa sut’inchasqanta tukuy chay atiykuna qosqa kasqamanta, sapa kuti chaymanta parlaspa payqa waj musoj atiykunamanta parlan, chaykunamantataj mana ñawpaj nisqasnimpipi parlarqachu. Yuyanchej pay chayta ruwayta munasqantapuni, Espiritu Santo chay ruwananta nisqanrayku.

Ajinaqa, munasqa kawsaqe, kayllapi kunan kuti tukuchisunchej yachakuyninchejta, Dios munajtin qhepan wakichiyninchejpi ujcharikullasuntaj chaykama kachun.